

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Електронне урядування
(обов'язкова навчальна дисципліна)

Освітньо-професійна програма Зв'язки з громадськістю
спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування
галузь знань 28 Публічне управління та адміністрування
освітній ступінь магістр

Розробник: **Наталія ПАНАСЕНКО**, доцент кафедри публічного управління та адміністрування, кандидат економічних наук, доцент

Гарант: **Олександр ДОРОФЄЄВ**, професор кафедри управління та адміністрування, доктор економічних наук, професор

Полтава 2022 р.

Назва навчальної дисципліни	Електронне урядування
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	Обов'язкова навчальна дисципліна
Назва структурного підрозділу	Кафедра публічного управління та адміністрування навчально-наукового інституту економіки, управління, права та інформаційних технологій
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	<i>Викладач:</i> Панасенко Наталія, к.е.н., доцент <i>Контакти:</i> ауд 494 (навчальний корпус № 4) <i>e-mail:</i> nataliia.panasenko@pdaa.edu.ua <i>Сторінка викладача:</i> https://www.pdau.edu.ua/people/panasenko-nataliya-leonidivna
Рівень вищої освіти	Другий рівень вищої освіти
Спеціальність Освітня програма	281 Публічне управління та адміністрування <i>Зв'язки з громадськістю</i>
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Знання з навчальних дисциплін «Запобігання корупції в публічному управлінні», «Комунікації в публічному управлінні»

Заплановані результати навчання

Мета навчальної дисципліни: полягає у вивченні сучасного стану впровадження технологій е-урядування в Україні, виявлення основних проблеми, що перешкоджають досягненню позитивних результатів у цій сфері, а також пошуку рекомендацій для ефективного впровадження і функціонування е-урядування у нашій державі.

Основні завдання навчальної дисципліни: систематизувати знання щодо кадрового, науково-дослідницького та інформаційно-аналітичного забезпечення е-урядування; сформулювати теоретичні знання та практичні навички щодо механізмів розвитку інформаційних представництв органів влади як базового елемента інституційної структури електронного уряду; засвоїти підходи до організації документообігу і технології діловодного процесу в державному управлінні; набути навички практичного використання теоретичних знань у практичній діяльності.

Компетентності:

загальні:

– здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології.

фахові:

– здатність організовувати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та

технологій, зокрема розробляти заходи щодо впровадження електронного урядування в різних сферах публічного управління та адміністрування;

– здатність здійснювати професійну діяльність з урахуванням потреб забезпечення національної безпеки України;

– здатність забезпечувати належний рівень якості управлінських послуг на основі технологій е-урядування.

Програмні результати навчання:

ПРН03. Знати основні засади національної безпеки та уміти попереджати й нейтралізувати виклики і загрози національним інтересам України в межах своєї професійної компетенції.

ПРН04. Використовувати сучасні статистичні методи, моделі, цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення для розв’язання складних задач публічного управління та адміністрування.

ПРН05. Визначати пріоритетні напрями впровадження електронного урядування та розвитку електронної демократії.

РН13. Уміти налагоджувати сучасні системи надання адміністративних послуг.

Програма та структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	денна форма (281ПУА мд 2022)				заочна форма (281ПУА мз 2022[1] (л. н.))			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п	с. р.		л	п	с. р.
Тема 1. Електронне урядування як прогресивна форма організації державного управління. Загальні засади електронного урядування	17	2	2	12	17	2	2	13
Тема 2. Концептуальні засади електронного урядування та електронної демократії	17	4	2	12	17	2	-	13
Тема 3. Міністерство цифрової трансформації України	18	2	2	12	18	2	-	16
Тема 4. Електронний уряд як складова електронного урядування — єдиної інфраструктури міжвідомчої автоматизованої інформаційної взаємодії органів державної влади та органів місцевого самоврядування між собою, з громадянами і суб'єктами господарювання	18	4	4	12	18	4	2	14
Тема 5. Впровадження та застосування електронного урядування в зарубіжних країнах	18	4	2	12	18	2	2	14
Тема 6. Інформаційне та комунікаційне забезпечення внутрішньої організації державного управління	18	2	2	12	18	2	2	14
Тема 7. Інформаційні системи в управлінні персоналом	18	2	2	12	18	2	2	14
Тема 8. Сайтові портали органів державної влади юридичної відповідальності посадових	18	4	4	12	18	2	2	14

осіб органів публічного управління								
Тема 9. Впровадження систем електронного документообігу: робота з електронними документами	19	4	4	12	19	4	2	13
Тема 10. Вдосконалення надання адміністративних послуг в органах державної влади та органах місцевого самоврядування шляхом використання інформаційно-телекомунікаційних технологій	19	4	4	12	19	4	2	13
в т. ч. індивідуальні завдання					50			50
Усього годин	180	32	28	120	180	26	16	138
Екзамен		-	-	-		-	-	-

Оцінювання результатів навчання

Форми оцінювання результатів навчання

(281ПУА_мд_2022)

Програмні результати навчання	Форми контролю				Разом
	виконання завдань на практичних заняттях	розв'язування тестів	виконання завдань самостійної роботи	екзамен	
ПРН3	10	5	5	5	25
ПРН4	10	5	5	5	25
ПРН5	10	5	5	5	25
ПРН13	10	5	5	5	25
Разом	40	20	20	20	100

(281ПУА_мз_2022[1] (л. н.))

Програмні результати навчання	Форми контролю				Разом
	виконання завдань на практичних заняттях	розв'язування тестів	виконання завдань самостійної роботи	екзамен	
ПРН3	4	5	11	5	25
ПРН4	4	5	11	5	25
ПРН5	4	5	11	5	25
ПРН13	4	5	11	5	25
Разом	16	20	44	20	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

(281ПУА мд 2022)

№ з/п	Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти			Екзамен	Разом
		виконання завдань на практичних заняттях	розв'язування тестів	виконання завдань самостійної роботи		
1	Електронне урядування як прогресивна форма організації державного управління. Загальні засади електронного урядування	4	2	2		8
2	Концептуальні засади електронного урядування та електронної демократії	4	2	2		8
3	Міністерство цифрової трансформації України	4	2	2		8
4	Електронний уряд як складова електронного урядування - єдиної інфраструктури міжвідомчої автоматизованої інформаційної взаємодії органів державної влади та органів місцевого самоврядування між собою, з громадянами і суб'єктами господарювання	4	2	2		8
5	Впровадження та застосування електронного урядування в зарубіжних країнах	4	2	2		8
6	Інформаційне та комунікаційне забезпечення внутрішньої організації державного управління	4	2	2		8
7	Інформаційні системи в управлінні персоналом	4	2	2		8
8	Сайтові портали органів державної влади юридичної відповідальності посадових осіб органів публічного управління	4	2	2		8
9	Впровадження систем електронного документообігу: робота з електронними документами	4	2	2		8
10	Вдосконалення надання адміністративних послуг в органах державної влади та органах місцевого самоврядування шляхом використання інформаційно-телекомунікаційних технологій	4	2	2		8
	Екзамен					20
	Разом	40	20	20	20	100

(281ПУА мз 2022[1] (л. н.))

№ з/п	Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти			Екзамен	Разом
		виконання завдань на практичних заняттях	розв'язування тестів як перевірка виконання завдань самостійної роботи	Контрольна робота		
1	Електронне урядування як прогресивна форма організації державного управління. Загальні засади електронного урядування	2	2	44	20	4
2	Концептуальні засади електронного урядування та електронної демократії	-	2			2
3	Міністерство цифрової трансформації України	-	2			2
4	Електронний уряд як складова електронного урядування - єдиної інфраструктури міжвідомчої автоматизованої інформаційної взаємодії органів державної влади та органів місцевого самоврядування між собою, з громадянами і суб'єктами господарювання	2	2			4
5	Впровадження та застосування електронного урядування в зарубіжних країнах	2	2			4
6	Інформаційне та комунікаційне забезпечення внутрішньої організації державного управління	2	2			4
7	Інформаційні системи в управлінні персоналом	2	2			4
8	Сайтові портали органів державної влади юридичної відповідальності посадових осіб органів публічного управління	2	2			4
9	Впровадження систем електронного документообігу: робота з електронними документами	2	2			4
10	Вдосконалення надання адміністративних послуг в органах державної влади та органах місцевого самоврядування шляхом використання інформаційно-телекомунікаційних технологій	2	2			4
	Разом	16	20	44	20	100

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

1. Поточний контроль

1. Виконання завдань на практичних заняттях.

1.1. Виконання завдань на практичних заняттях здобувачами вищої освіти денної форми навчання (0-4).

Шкала та критерії та оцінювання

Шкала оцінювання, бали	Характеристика критерію	Опис критерію
3,6-4	Високий рівень досягнення результатів навчання	Знання здобувача вищої освіти є глибокими, міцними, системними, що дозволяє демонструвати результати навчання для виконання творчих завдань; навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.
3-3,5	Достатній рівень досягнення результатів навчання	Здобувач вищої освіти знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, що дозволяє демонструвати результати навчання в стандартних ситуаціях; володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Проте бракує власних суджень
2,4-3	Середній рівень досягнення результатів навчання	Здобувач вищої освіти засвоїв основний навчальний матеріал, що дозволяє демонструвати результати навчання за зразком; володіє елементарними вміннями навчальної діяльності
0-2,4	Низький рівень досягнення результатів навчання	Здобувач вищої освіти має початкові уявлення про предмет вивчення, що забезпечує лише фрагментарне досягнення результатів навчання.

1.2. Виконання завдань на практичних заняттях здобувачами вищої освіти заочної форми навчання (0-2).

Шкала та критерії та оцінювання

Шкала оцінювання, бали	Характеристика критерію	Опис критерію
1,8-2	Високий рівень досягнення результатів навчання	Знання здобувача вищої освіти є глибокими, міцними, системними, що дозволяє демонструвати результати навчання для виконання творчих завдань; навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.
1,5-1,7	Достатній рівень досягнення результатів навчання	Здобувач вищої освіти знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, що дозволяє демонструвати результати навчання в стандартних ситуаціях; володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Проте бракує власних суджень
1,2-1,4	Середній рівень досягнення результатів навчання	Здобувач вищої освіти засвоїв основний навчальний матеріал, що дозволяє демонструвати результати навчання за зразком; володіє елементарними вміннями навчальної діяльності
0-1,1	Низький рівень досягнення результатів навчання	Здобувач вищої освіти має початкові уявлення про предмет вивчення, що забезпечує лише фрагментарне досягнення результатів навчання.

2. Розв'язування тестів здобувачами вищої освіти денної форми навчання (0-2).

Шкала та критерії та оцінювання

Шкала оцінювання, бали	Характеристика критерію	Опис критерію
1,8-2	Високий рівень досягнення результатів навчання	Знання здобувача вищої освіти є глибокими, міцними, системними, що дозволяє демонструвати результати навчання для виконання творчих завдань; навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію (90-100 % правильно виконаних тестових завдань)
1,5-1,7	Достатній рівень досягнення результатів навчання	Здобувач вищої освіти знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, що дозволяє демонструвати результати навчання в стандартних ситуаціях; володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Проте бракує власних суджень (74-89 % правильно виконаних тестових завдань)
1,2-1,4	Середній рівень досягнення результатів навчання	Здобувач вищої освіти засвоїв основний навчальний матеріал, що дозволяє демонструвати результати навчання за зразком; володіє елементарними вміннями навчальної діяльності (60-73 % правильно виконаних тестових завдань)
0-1,1	Низький рівень досягнення результатів навчання	Здобувач вищої освіти має початкові уявлення про предмет вивчення, що забезпечує лише фрагментарне досягнення результатів навчання (0-59 % правильно виконаних тестових завдань)

3. Виконання завдань самостійної роботи

3.1. Виконання завдань самостійної роботи здобувачами вищої освіти денної форми навчання (виконання завдань самостійної роботи в розрізі тем навчальної дисципліни, 0-2).

Шкала та критерії та оцінювання

Шкала оцінювання, бали	Характеристика критерію	Опис критерію
1,8-2	Високий рівень досягнення результатів навчання	Знання здобувача вищої освіти є глибокими, міцними, системними, що дозволяє демонструвати результати навчання для виконання творчих завдань; навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію
1,5-1,7	Середній рівень досягнення результатів навчання	Здобувач вищої освіти знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, що дозволяє демонструвати результати навчання в стандартних ситуаціях; володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Проте бракує власних суджень
1,2-1,4	Достатній рівень	Здобувач вищої освіти засвоїв основний навчальний

	досягнення результатів навчання	матеріал, що дозволяє демонструвати результати навчання за зразком; володіє елементарними вміннями навчальної діяльності
0-1,1	Низький рівень досягнення результатів навчання	Здобувач вищої освіти має початкові уявлення про предмет вивчення, що забезпечує лише фрагментарне досягнення результатів навчання

3.2. Виконання завдань самостійної роботи здобувачами вищої освіти заочної форми навчання (розв'язування тестів як перевірка засвоєння завдань самостійної роботи, 0-2).

Шкала та критерії та оцінювання

Шкала оцінювання, бали	Характеристика критерію	Опис критерію
1,8-2	Високий рівень досягнення результатів навчання	Знання здобувача вищої освіти є глибокими, міцними, системними, що дозволяє демонструвати результати навчання для виконання творчих завдань; навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію (90-100 % правильно виконаних тестових завдань)
1,5-1,7	Достатній рівень досягнення результатів навчання	Здобувач вищої освіти знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, що дозволяє демонструвати результати навчання в стандартних ситуаціях; володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Проте бракує власних суджень (74-89 % правильно виконаних тестових завдань)
1,2-1,4	Середній рівень досягнення результатів навчання	Здобувач вищої освіти засвоїв основний навчальний матеріал, що дозволяє демонструвати результати навчання за зразком; володіє елементарними вміннями навчальної діяльності (60-73 % правильно виконаних тестових завдань)
0-1,1	Низький рівень досягнення результатів навчання	Здобувач вищої освіти має початкові уявлення про предмет вивчення, що забезпечує лише фрагментарне досягнення результатів навчання (0-59 % правильно виконаних тестових завдань)

3.3. Контрольна робота для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання.

Шкала та критерії та оцінювання (281ПУА мз 2020[1] (л. н.))

Шкала оцінювання, бали	Характеристика критерію	Опис критерію
38-44	Високий рівень досягнення результатів навчання	Знання здобувача вищої освіти є глибокими, міцними, системними, що дозволяє демонструвати результати навчання для виконання творчих завдань; навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.

32-37	Достатній рівень досягнення результатів навчання	Здобувач вищої освіти знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, що дозволяє демонструвати результати навчання в стандартних ситуаціях; володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Проте бракує власних суджень
27-31	Середній рівень досягнення результатів навчання	Здобувач вищої освіти засвоїв основний навчальний матеріал, що дозволяє демонструвати результати навчання за зразком; володіє елементарними вміннями навчальної діяльності
0-26	Низький рівень досягнення результатів навчання	Здобувач вищої освіти має початкові уявлення про предмет вивчення, що забезпечує лише фрагментарне досягнення результатів навчання.

Форма проведення семестрового контролю згідно з робочим та навчальним планом – екзамен (0-20)

Шкала та критерії та оцінювання

Вид завдання	Бали	Критерії оцінювання
Для 1-го теоретичного питання	5	балів отримують студенти, які повно та ґрунтовно розкрили теоретичне питання, використавши при цьому не лише обов'язкову, а й додаткову літературу
	4-4,5	отримують студенти, які в цілому розкрили теоретичне питання, однак не повно і допустивши деякі неточності. При цьому не використав на достатньому рівні обов'язкову літературу.
	3-3,5	балів отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, розкривши його лише частково і допустивши при цьому окремі помилки, котрі не впливають на загальне розуміння питання
	2-2,5	балів отримують студенти, які частково та поверхово розкрили лише окремі положення питання і допустили при цьому певні суттєві помилки, котрі значно вплинули на загальне розуміння питання
	0	балів отримують студенти за відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти
Для 2-го теоретичного питання	5	балів отримують студенти, які повно та ґрунтовно розкрили теоретичне питання, використавши при цьому не лише обов'язкову, а й додаткову літературу
	4-4,5	отримують студенти, які в цілому розкрили теоретичне питання, однак не повно і допустивши деякі неточності. При цьому не використав на достатньому рівні обов'язкову літературу.
	3-3,5	балів отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, розкривши його лише частково і допустивши при цьому окремі помилки, котрі не впливають на загальне розуміння питання
	2-2,5	балів отримують студенти, які частково та поверхово розкрили лише окремі положення питання і допустили при цьому певні суттєві помилки, котрі значно вплинули на загальне розуміння питання
	0	балів отримують студенти за відсутність відповіді на теоретичне

		питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти
Третє завдання складається з тестів	10	кожна вірна відповідь – 1 бал

Трудомісткість:

Загальна кількість годин – 180.

Кількість кредитів – 6.

Форма семестрового контролю – екзамен.

Політика оцінювання

Академічна доброчесність. Відвідування занять є обов'язковим. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач вищої освіти отримує на занятті 0 балів та зобов'язаний відпрацювати таке заняття. Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями у межах встановлених норм. У разі виявлення факту плагіату здобувач вищої освіти отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати його. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: <https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>. Є можливість опанування даної навчальної дисципліни за програмами академічної мобільності (внутрішньої / міжнародної) за наявними укладеними угодами (договорами) між Університетом та закладом-партнером та / або індивідуальними запрошеннями. Визнання та перезарахування результатів такого навчання відбувається спеціально створеною комісією на підставі поданих здобувачем вищої освіти відповідних документів з використанням Європейської кредитно-трансферної системи. Організаційні процеси навчання за програмами академічної мобільності регламентуються Положенням про 15 академічну мобільність здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті (розповсюджується лише на обов'язкові компоненти освітньої програми або їх частини) перед опануванням даної освітньої компоненти. Визнання набутих результатів навчання або відмова у їх визнанні. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів

навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Робоча навчальна програма, курс лекцій.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні

1. E-Government Survey 2020. URL: [https://publicadministration.un.org/egovkb/Portals/egovkb/Documents/un/2020-Survey/2020%20UN%20E-Government%20Survey%20\(Full%20Report\).pdf](https://publicadministration.un.org/egovkb/Portals/egovkb/Documents/un/2020-Survey/2020%20UN%20E-Government%20Survey%20(Full%20Report).pdf)
2. 2020 United Nations E-Government Survey. URL: [https://www.un.org/development/desa/publications/publication/2020-united-nations-e-government-survey-rt\).pdf](https://www.un.org/development/desa/publications/publication/2020-united-nations-e-government-survey-rt).pdf)
3. Держава у смартфоні. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-technology/2709578-derzava-u-smartfoni-na-bankovij-anonsu-vali-prezentaciu-dla-ekspertiv-i-gromadan.html>
4. Деякі питання реформування державного управління України: розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 червня 2016 р. № 474-р. Офіційний вісник України. 22.07.2016. № 55. С. 36, Ст. 1919.
5. Дмитренко В.І., Чукут С.А. Сумісність як необхідна умова впровадження електронного урядування: досвід Європейського Союзу. Публічне урядування. № 5 (10). 2017. С. 293-303.
6. Дубов Д. В., Дубова С. В. Основи електронного урядування : навч. посіб. К. : Центр навчальної літератури, 2012. 176 с.
7. Електронна демократія : навч. посіб. / за заг. ред. Н. В. Грицяка. К. : НАДУ, 2015 – 66 с.
8. Електронне урядування та електронна демократія: навч. посіб.: у 15 ч. / за заг. ред. А.І. Семенченка, В.М. Дрешпака. К., 2017. 1012 с.
9. Електронне урядування: підручник / за заг. ред. Н. В. Грицяк, А. І. Семенченка. К.: НАДУ, 2016. 128 с.
10. Єдиний портал державних адміністративних послуг [Електронний ресурс]. URL: <http://posluga.gov.ua>
11. Зелена книга державної політики у сфері електронного урядування / уклад.: Кобець Р.В. Київ: Новий друк, 2015 р. 54 с.
12. Інформаційна складова державної політики та управління: монографія / Соловйов С.Г. та ін. – К.: К.І.С., 2015. 320 с.
13. Клімушин П.С. Стратегії та механізми електронного урядування в інформаційному суспільстві: монографія / П.С. Клімушин. Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2016. 524 с.
14. Коліушко І.Б. Електронне урядування – шлях до ефективності та прозорості державного управління. *Інформаційне суспільство. Шлях України*. Київ, 2018. С. 138–143.
15. Концепція розвитку електронного урядування в Україні / за ред. А.І.

Семенченко, Київ, 2009. 16 с.

16. Механізми електронного урядування в інформаційному суспільстві: монографія / за ред. О. В. Радченка. Харків: Вид-во ХарPI НАДУ «Магістр», 2017. 116 с.

17. Портал державних послуг "iGov". Офіційний портал. URL: <https://igov.org.ua/>

18. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15/>

19. Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020»: Указ Президента України від 12.01.2015 р. № 5/2015. URL: <https://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>

20. Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні: розпорядження Кабінету Міністрів України від 20 вересня 2017 р. № 649-р URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/250287124>

21. Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації: розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 р. №67-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80#Text>

22. Чукут С.А. Впровадження електронного урядування в умовах мережевої війни. *Публічне управління та адміністрування: збірник наукових праць*. 2015. №1. С. 159-162.

23. Чукут С.А., Дмитренко В.І. Смарт-сіті чи електронне місто: сучасні підходи до розуміння впровадження е-урядування на місцевому рівні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2016. №13. С.89-93.

Допоміжні

1. EU eGovernment Action Plan 2016-2020. Accelerating the digital transformation of government. URL : <http://www.kowi.de/Portaldata/2/Resources/fp/2016-EU-eGovernment-ActionPlan-2016-2020.pdf>. – Title from the screen.

2. Serenok A. Open Data Readiness Assessment Ukraine. UN Istanbul Regional Hub, United Nations Development Programme, 2016. 86 p. URL : <http://dhrp.org.ua/en/blog-publications/1070-20160227-en-publication>. – Title from the screen.

3. Serenok A., Ditrich D. Open Data Readiness Assessment Ukraine. UN Istanbul Regional Hub, United Nations Development Programme, 2016. 86 p. URL: <http://dhrp.org.ua/en/blogpublications/1070-20160227-en-publication>.

4. Дмитренко В. І. Сучасні тенденції впровадження електронного урядування на місцевому рівні. Публічне управління: проведення реформи в Україні: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (за міжнар. участю) (м. Покровськ, 27-28 квіт. 2017 р.). С. 104-107.

5. Електронна взаємодія. Біла книга державної політики (проект до обговорення, версія 3.0). URL: <https://goo.gl/Ozlvar>.

6. Електронна демократія. Біла книга державної політики (проект до обговорення, версія 1.0). URL: <https://goo.gl/ysaR0u>.

7. Про внесення змін до деяких законів України щодо доступу до публічної інформації у формі відкритих даних: Закон України від 09 квітня 2015 р. №319-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 25. Ст. 192.

8. Про затвердження плану заходів (дорожня карта) розвитку відкритих даних на 2016 рік : Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 04.02.2016 р. № 19. URL: <http://dhrp.org.ua/uk/publikatsii/1076-20160304-ua-publication>.

9. Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних : постанова Кабінету Міністрів від 21.10.2015 р. № 835. URL:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/835-2015-%D0%BF>.

10. Про інформацію : закон України від 02.10.1992 р. № 2657-XII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>. 63 Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13 січня 2011 р. №2939-VI. ВВР України. 2012. № 32. Ст. 314.

11. Про Програму діяльності Кабінету Міністрів України : Постанова Верховної Ради України від 14.04.2016 р. № 1099-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1099-19>.

12. Про Стратегію сталого розвитку «Україна- 2020»: Указ Президента України від 12.01.2015 р. № 5/2015. Офіційний вісник Президента України. № 2. 20.01.2015. С. 14. Ст. 154.

13. Про схвалення Концепції розвитку електронної демократії в Україні та плану заходів щодо її реалізації: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 8 листопада 2017 р. № 797-р. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=250417925>.

14. Про схвалення Концепції розвитку системи електронних послуг в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.11.2016 р. № 918-р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/918-2016-%D1%80>.

15. Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.01. 2018 р. № 67-р. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/>.

16. Регламент організації взаємодії органів виконавчої влади в електронній формі: затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 р. № 55. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-2018-%D0%BF#n1251>

17. Типова інструкція з діловодства в міністерствах, інших центральних та місцевих органах виконавчої влади: затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 р. № 55. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-2018-%D0%BF#n593>

18. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=248387631.

19. Урядовий портал: <http://www.kmu.gov.ua>

20. Цільова група ООН з інформаційно-комунікаційних технологій:
<http://www.unicttaskforce.org>

Інформаційні ресурси

1.Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу :
<http://portal.rada.gov.ua>.

2.Офіційний сайт Кабінету Міністрів України «Урядовий портал України». – Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua/control/>.

3.Електронна інформаційна система "Електронний уряд". – Режим доступу: <URL://www.kmv.gov.ua/servdir.asp>